

John Henry NEWMAN – priateľ pravdy

Náboženstvo duchom

Na náhrobnom kameni má napísané: *Z tieňov a obrazov k pravde*. Jeho duchovné texty svedčia o hĺbke života z viery, sú usmernením a porozumením pre život kresťanov vo svete. **John Henry Newman** (21. 2. 1801 – 11. 8. 1890), duchovný vodca, spisovateľ a teológ, ukazoval spoľahlivú orientáciu v neistotách moderného sveta. Jeho „teológia srdca“ je cestou za vnútorným svetlom, vzrastom za poznanie viery a získanie hlbšieho pohľadu do nej. *Veríme, pretože milujeme*.

Konvertita

Mal holandsko–židovských a francúzsko–kalvínských predkov. Vyrastal v prostredí určovanom liberálnym anglikánskym duchom. V škole bol výborným žiakom. Vyštudoval Trinity College v Oxforde. Stal sa kazateľom, novinárom, filozofom a historikom, dosiahol významnú univerzitnú i cirkevnú kariéru. V roku 1845 bol prijatý do katolíckej cirkvi, keď sa predtým (1841) rozišiel s anglikanizmom a určitý čas žil asketickým mníšskym životom. Stal sa katolíckym kňazom a neskôr aj kardinálom s heslom: *Srdce hovorí k srdcu*. Okrem zásluh na poli náboženskej obrody získal aj ocenenia za vycibrený štýl v anglickej literatúre.

Ekuména srdcom

Pripravoval cestu k jednote náboženskej viery. Cítil zodpovednosť za kresťanské hodnoty. Rozdelenie kresťanstva vnímal ako poblúdenie vychádzajúce z nejakej pravdy. *Okolo seba máme viac ako dosť dôkazov, že oddelenie cirkví je v hlbšom základe skazenosťou srdca*. Stal sa priekopníkom nového kresťanského myslenia. *Kresťan je človek, ktorý túži po Kristovi – nie po zisku alebo vyznamenaní, moci, sláve alebo úžitku*. Bol zástancom vrúcneho vzťahu k Bohu, ktorého hlas si uvedomoval vo svojom svedomí. *Zem i nebo sú iba závojom medzi ním a nami... Život je krátky, smrť je istá. A svet, ktorý príde, je večný*. Absolútne pravdy podával vo svetle krásy, v hĺbke života z viery. Prispel k tomu, že sa viera mocne rozvíja a rozrastá, ale zostáva tá istá vo svojej podstate. *Žiť tu na zemi znamená meniť sa. Byť dokonalým znamená prejsť mnohými zmenami*. Spoznal, že naše vonkajšie skutky vyjadrujú to, čo sa najprv uskutočnilo v zákutiach nášho svedomia. *Volanie sa nedeje len raz, ale často. Kristus nás volá po celý náš život*.

Jasne vnímal kresťanskú cestu súčasným svetom. Vedel, že každý z nás podlieha majestátu svedomia. *Ako pápež, tak aj posledný veriaci podliehajú majestátu svedomia*. Horlil za *srdce dobré a úprimné, srdce nerozdelené*. Uznával službu. *Vyznanie bez poslušnosti je len klam a predstieranie*. Ponúkal hlbší vnútorný život. Vyzýval pre uvedomelý charakterový postoj: vypočutie hlasu svedomia, uznávanie mravných hodnôt, rozvíjanie a používanie intelektuálnych darov. Vnímal a doporučoval rozvíjať vzájomný vzťah medzi dušou a Bohom. *Zostaň pri mne, aby som sa stal svetlom a žiaril pre druhých*.

Žiť evanjeliom

Newman bol priateľom otvoreného dialógu, rozvážneho postoja nenarúšajúceho bratskú lásku. Vytušil, že jednotu viery bude možné nájsť aj bez bolestných redukcií, ak dokážeme ako kresťania hlbšie žiť podľa evanjelia, v intenzite a plnosti naozajstnej neformálnej viery, v osobnom prežití nádeje a lásky.

Možno bude jedným z Otcov budúcej cirkvi. Našiel nové smery vo vzťahu kresťanstva a sveta, v otázkach ekumenizmu. Dokázal vo svojich úvahách spájať rozdielnosť, rozmanitosť a rozvoj s podstatou, trvalosťou, totožnosťou. Rozpoznával čo je nemenné a čo sa premieňa, kde je syntéza k jednote. *Ako západ slnka vyvolá hviezdy na oblohu, tak pozorujeme ako sa rozžarujú veľké myšlienky, ktoré – zatiaľ čo vládne nevera – ľudia rozličných náboženstiev pozdravujú ako svoj spoločný majetok i za vlády nevery*.

(Dušan Jedinák)